



Hodnotenie návrhu rozpočtu na roky 2015 až 2017

www.rozpoctovarada.sk

Kľúčové body

- Návrh rozpočtu počíta so štandardným opatreniami, objem jednorazových a dočasných opatrení klesol, výnimkou je príjem z dividend
- Štrukturálny deficit sa po výraznom uvoľnení v roku 2014 znižuje; zlepšuje sa dlhodobá udržateľnosť
- Hodnota verejného dlhu v dôsledku ESA2010 pod 55% HDP, neplatia sankcie tretieho pásma
- Rizík v rozpočte je menej ako v roku 2014, ale istá rezerva v rozpočte by bola vhodná

Ciele sú ambicióznejšie

Tab 4: Ciele v oblasti deficitu VS (ESA₂₀₁₀, % HDP)

	2014 OS	2015R	2016R	2017R
1. Schválený rozpočet VS na roky 2014-2016 (ESA ₉₅)	-2.64	-2.57	-1.5	-
2. Návrh rozpočtu VS na roky 2015-2017 [*]	-2.93	-2.49 - -1.98	-1.43	-0.39
3. Zmena (2-1)	0.29	0.1 - 0.6	0.1	-
<i>p.m. Saldá zostaveného návrhu rozpočtu na roky 2015-2017</i>		-1.98	1.02	-0.44

* vplyv preradenia nových subjektov do VS v dôsledku ESA₂₀₁₀ predstavuje v priemere 0,03 % HDP ročne

Zdroj: MF SR

- Vláda musela rešpektovať požiadavku zákona o zmrazení konsolidovaných verejných výdavkov (prekročenie tretej hranice ústavného zákona o dlhovej brzde). Deficit pre rok 2015 stanovený na 1,98 % z HDP, pričom verejne sa deklaruje zámer zmestiť pod 2,5 % z HDP.
- Pozitívne je potrebné hodnotiť ambície dosiahnuť strednodobý cieľ v pôvodnom termíne (2017)

Rok 2014 podľa MF SR

- Aktuálny odhad deficitu pre rok 2014 je podľa MF SR vo výške 2,93 % HDP. V porovnaní s rozpočtovaným deficitom na úrovni 2,64 % ide o zhoršenie, pričom vláda deklaruje zámer splniť stanovený cieľ. Zatiaľ však neboli špecifikované opatrenia na jeho splnenie.

Pozitívne vplyvy		Negatívne vplyvy	
Vyššie daňové a odvodové príjmy	0,66	Výpadok príjmov z dividend	-0,76
Viazanie 3 % výdavkov štátneho rozpočtu	0,41	Výpadok príjmov z predaja majetku (projekt ESO, telekomunikačné licencie, emisné kvóty)	-0,29
Úspora na spolufinancovaní	0,25	Vyššie výdavky verejného zdravotného poistenia a deficitné hospodárenie zdravotníckych zariadení	-0,24
Príjem z pokuty PMÚ za kartel v doprave	0,06	Vyššie výdavky ostatných subjektov verejnej správy (najmä samosprávy, vysoké školy)	-0,23
Nižšie odvody do rozpočtu EÚ	0,06	Korekcie k čerpaniu fondov EÚ	-0,11

Rok 2014 podľa RRZ

www.rozpoctovarada.sk

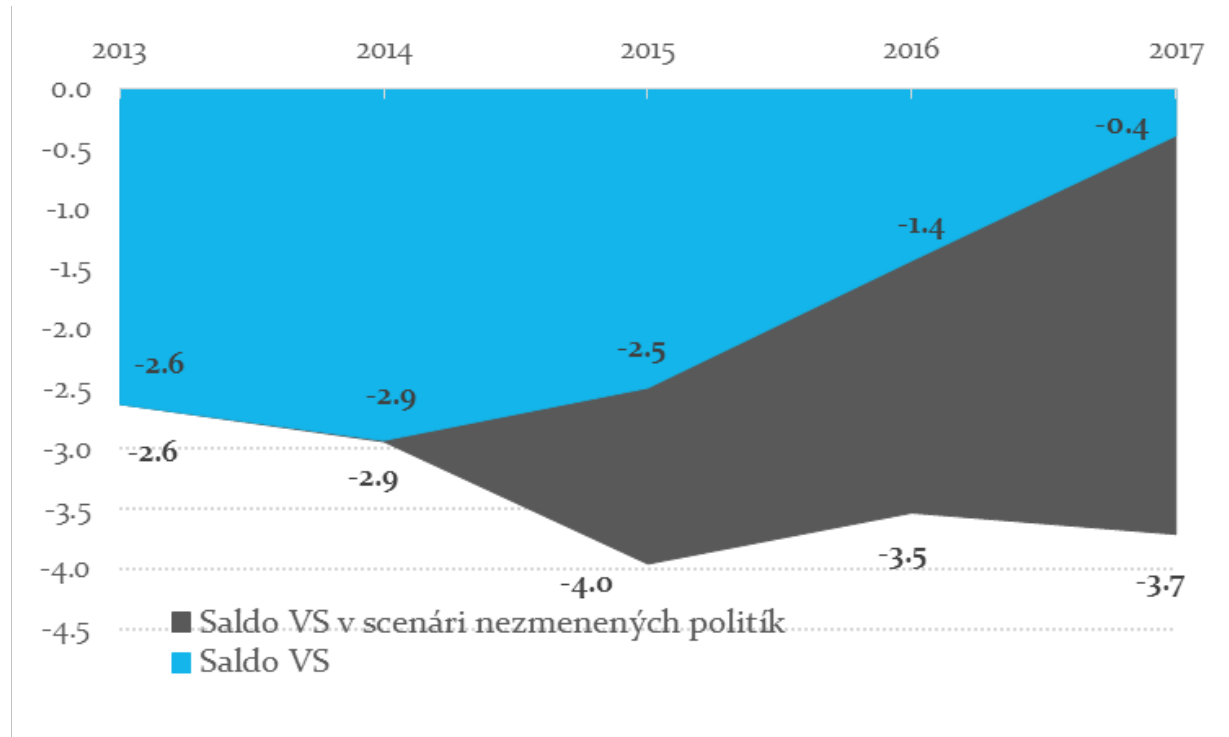
- Nad rámec odhadu MF SR (deficit vo výške 2,93 % HDP) existujú podľa názoru RRZ **dodatočné riziká pre vývoj deficitu v roku 2014**, ktoré prevyšujú možné zdroje ich krytia. Bez opatrení by deficit mal byť v intervale **2,9 – 3,4% HDP**.
- Kým niektoré riziká sa môžu nepriaznivo premietnuť aj do ďalších rokov, napríklad samosprávy a dividendy, potenciálne zdroje ich krytia majú skôr jednorazový charakter.

Tab 3: Prehľad dodatočných rizík a rezerv na rok 2014 (mil. eur)

Riziká	Suma	Krytie	Suma
1. Hospodárenie samospráv	0-80	1. Jednorazový príjem súvisiaci s odvodom z podnikania v regulovaných odvetviach	43
2. Korekcie súvisiace s čerpaním fondov EÚ	70		
3. Nižšie príjmy z dividend od SPP	131	2. Jednorazové zníženie výdavkov štátneho rozpočtu	50-150
4. Vyššie výplaty nerozdelených ziskov zdravotných poisťovní	0-70		

Zdroj: RRZ

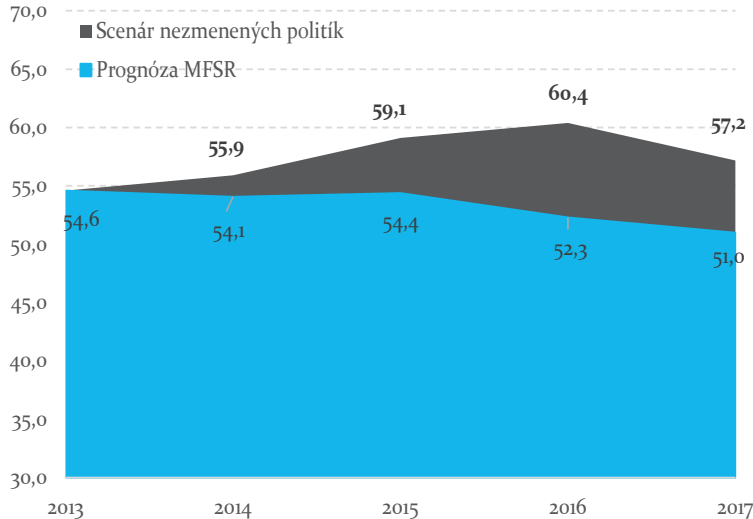
Scenár nezmenených politík saldo VS



- Bez opatrení vlády by došlo k zhoršeniu deficitu z odhadovaných 2,9 % HDP v roku 2014 na 4,0 % HDP v roku 2015.
- Takáto výrazná zmena súvisí najmä so skončením platnosti jednorazových opatrení v roku 2014.

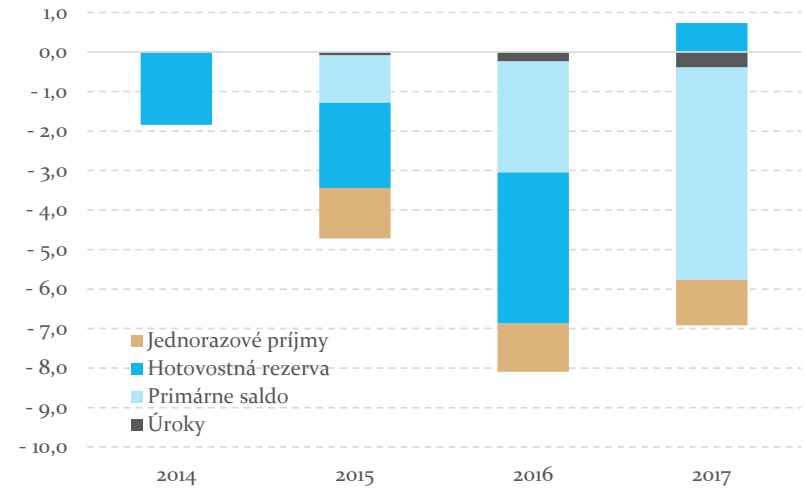
www.rozpoctovarada.sk

Graf 6: Vývoj dlhu oproti scenáru bez zmeny politík (% HDP)



Zdroj: RRZ

Graf 7: Príspevky k zmene dlhu (p. b.)



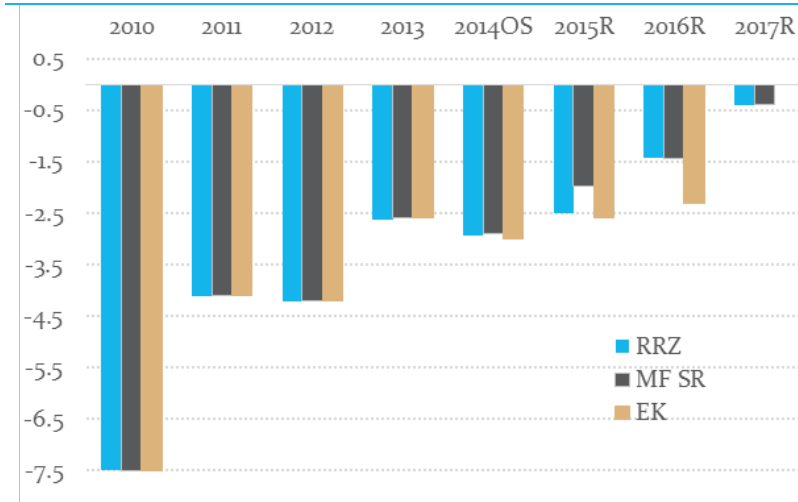
Zdroj: MF SR, RRZ

Stabilizácia a pokles dlhu z dvoch dôvodov:

- vyššie zapojenie voľnej likvidity štátu a príjmy z privatizácie (2014-2016)
- znižovania deficitu (2017)

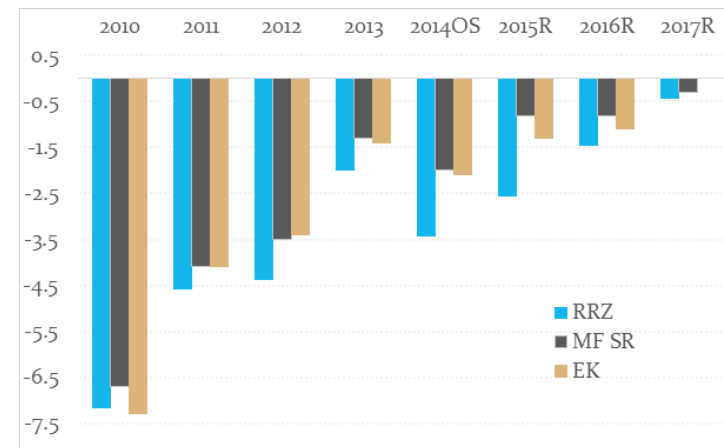
Riziká: príjmy z privatizácie, záväzky nemocníc

Graf 3: Saldo VS v rokoch 2010 až 2017 (ESA2010, % HDP)



Zdroj: RRZ, MF SR EK

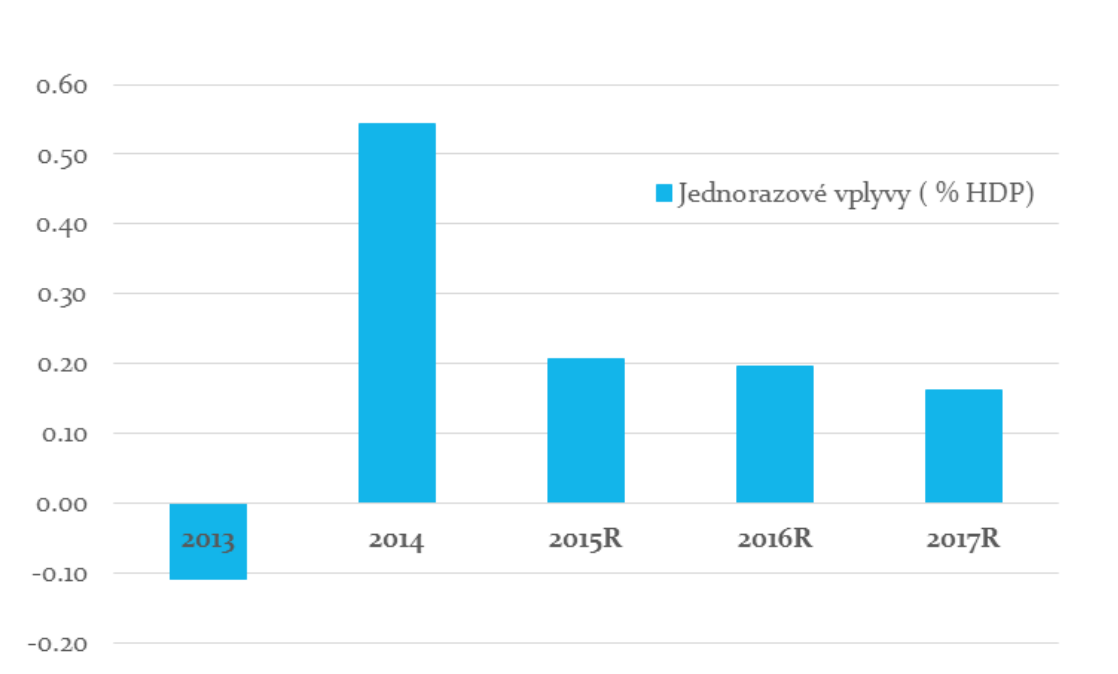
Graf 4: Štrukturálne saldo VS v rokoch 2010 až 2017 (ESA2010, % HDP)



Zdroj: RRZ, MF SR EK

- Pri deficite odhadovanom MF SR dochádza v roku 2014 k výraznému zhoršeniu štrukturálneho salda (1,4 % HDP).
- Konsolidácia v roku 2015 len kompenzuje uvoľnenie z roku 2014.

Jednorazové vplyvy



- **Jednorazové vplyvy zvyšujú riziká rozpočtu** (sporné transakcie posudzované Eurostatom, kvantifikácia ich výšky)
- Pozitívom rozpočtu je **menej jednorazových opatrení oproti roku 2014**
- Najväčšie jednorazové vplyvy v rokoch 2015 - 2017 podľa RRZ - **výška dividend SPP** (rozpočet predpokladá dividendy vo výške 100% zisku dcér, aj keď podiel štátu je len polovičný)

Riziká pre rok 2015

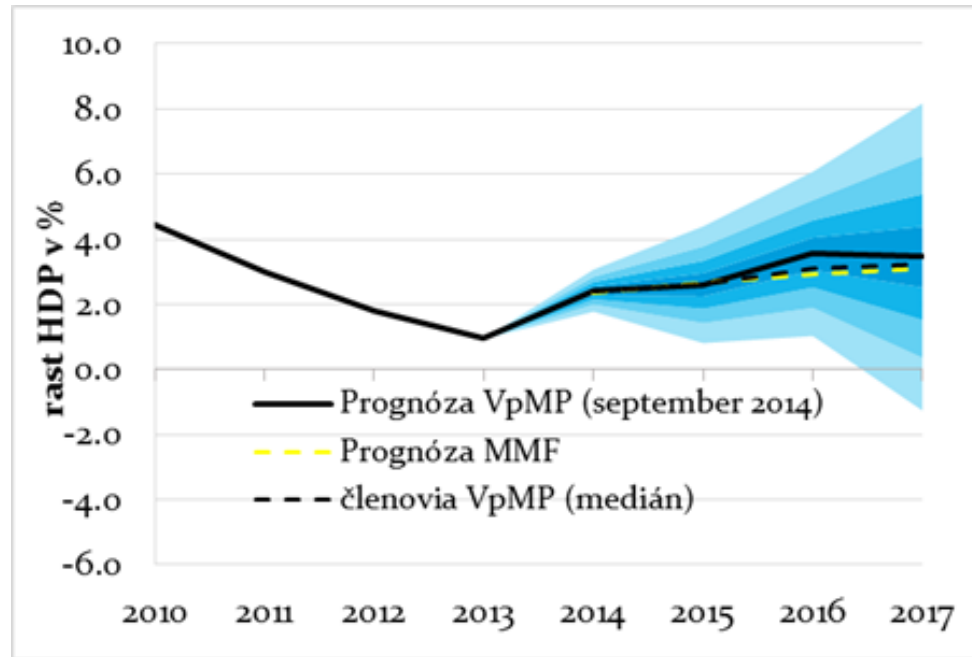
Tab 7: Prehľad rizík a ich krytia v návrhu rozpočtu na roky 2015 až 2017 (mil. eur)

Riziká aktuálneho návrhu rozpočtu	2015	2016	2017	Krytie rizika v roku 2015
1. Nadhodnotenie nedaňových príjmov:				
- príjmy z dividend SPP a VSE	169	164	164	
- príjmy z predaja emisných kvót	52	52	52	
- príjmy NJF z 3. a 4. bloku elektrárne Mochovce	0	29	35	
2. Korekcie voči fondom EÚ	bez kvantifikácie			
3. Podhodnotenie výdavkov v zdravotníctve:				
- výdavky na zdravotnú starostlivosť	50	bez kvantifikácie	bez kvantifikácie	potenciálna úspora na spolufinancovaní 190
- splátky záväzkov voči akcionárom súkromných zdravotných poisťovní	0	50	50	
4. Podhodnotenie kapitálových výdavkov samospráv	100-200	100-200	100-200	
5. Vplyv možných výdavkových úspor v roku 2014 (napríklad presun kapitálových výdavkov)	bez kvantifikácie	-	-	rezerva na makroekonomický vývoj bez kvantifikácie
6. Vplyv dodatočných opatrení avizovaných v návrhu rozpočtu (odvodová odpočítateľná položka, zvyšovanie miezd vo verejnej správe)	200-230 ročne			
Riziká z pohľadu čistého bohatstva bez vplyvu na saldo rozpočtu				
1. Zníženie hodnoty majetku verejnej správy z dôvodu obmedzenia kapitálových výdavkov	bez kvantifikácie			
2. Použitie aktív z odvodu finančných inštitúcií na bežné výdavky a vznik podmienených výdavkov	105	107	55	

Zdroj: RRZ

Citlivostné scenáre pre rok 2015

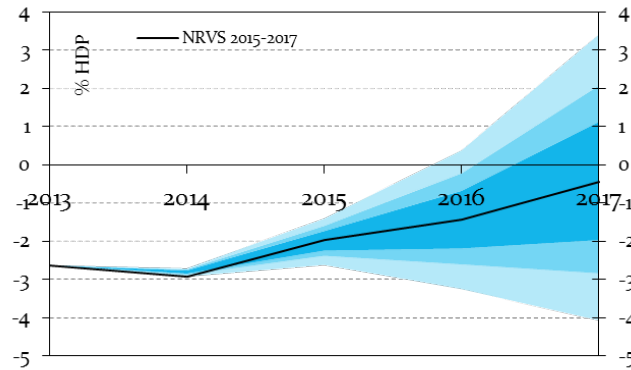
Graf znázorňuje 20-percentné intervaly pravdepodobnosti naplnenia prognózy. Najtmavšia oblasť okolo prognózy VpMP predstavuje 20-percentnú pravdepodobnosť (najmenšiu istotu), že skutočný rast HDP sa bude nachádzať v danom intervale.



- Napriek realistickej makroekonomickej prognóze (pri súčasných informáciách) je realita zvyčajne odlišná (chyba prognóz, odlišný vývoj externého prostredia)
- Pri predpoklade, že aktuálna prognóza bude rovnako presná ako priemer (2009-2013), rast HDP sa bude s väčšou pravdepodobnosťou pohybovať v intervale (1,7 % - 3,5 %). Rozpätie sa v ďalších rokoch zväčšuje z dôvodu narastajúcej neistoty.

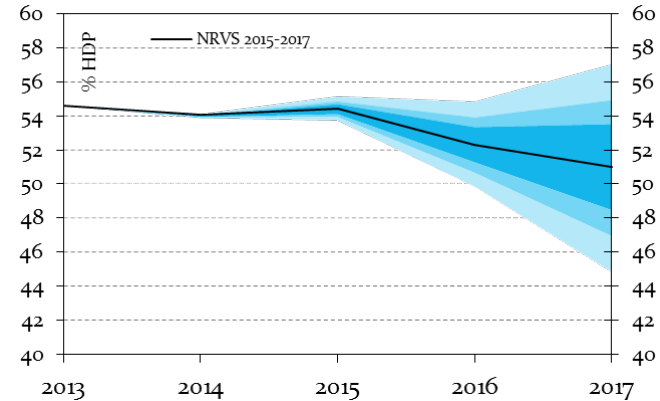
Citlivostné scenáre pre rok 2015

Graf 11: Makroekonomické riziko vplývajúce na saldo verejnej správy



Zdroj: RRZ, MF SR EK

Graf 12: Makroekonomické riziko vplývajúce na dlh verejnej správy



Zdroj: RRZ, MF SR EK

- Saldo rozpočtu v roku 2015 by sa s 80 % pravdepodobnosťou malo pohybovať do 0,6 % HDP okolo rozpočtovanej úrovne.
- Vplyv na dlh je vyšší a odchýlka môže dosiahnuť až 1,6 % HDP (vzhľadom na kumuláciu efektu nárastu deficitu a zmeny nom. HDP).
- V prípade **negatívneho vývoja** sa tak môže deficit priblížiť k hranici 3 % HDP a dlh opätovne **prekročiť úroveň 55 % HDP**.

Vplyv čerpania EÚ fondov



**Výdavok
na spolufinancovanie**

=



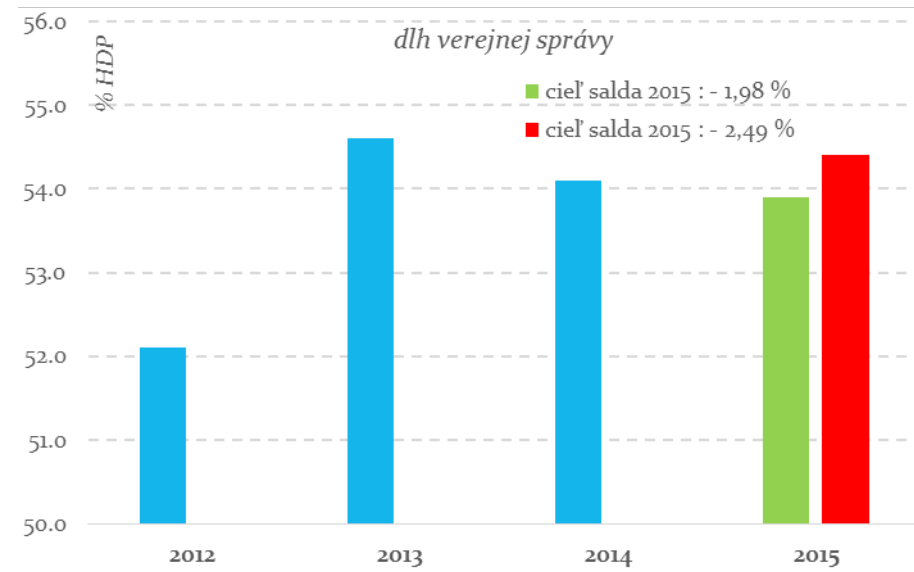
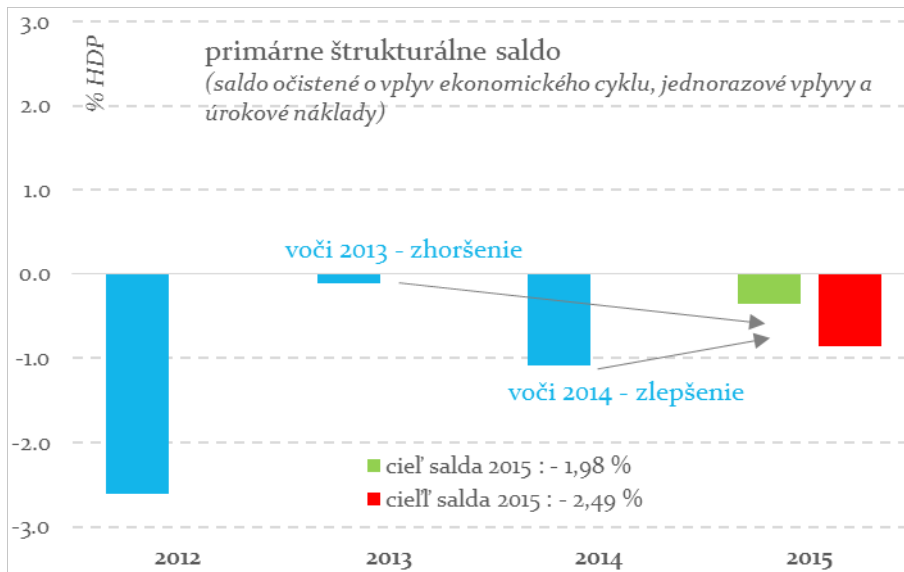
**Príjem
z daní a odvodov**

- **Neutrálny vplyv na verejné financie, ale podstatný vplyv na ekonomický potenciál a životnú úroveň**
- Pri súčasnom nastavení hrozí nečerpanie stovky miliónov eur z 2. programového obdobia
- Deklarované úspory v rozpočte sú dôsledkom konzervatívnej tvorby makroekonomickej prognózy, kde sa uvažuje s čerpaním na úrovni 60% rozpočtu.

Rozpočet z pohľadu transparentnosti

- (+) Rozpočet VS na roky 2015 až 2017 **formálne poskytol všetky** potrebné údaje v zmysle požiadaviek ústavného zákona
- (+) Metodika ESA2010 **zvyšuje transparentnosť** (preradenie subjektov do sektora a kvalitatívnejšie posudzovanie sporných transakcií)
- (-) **Nerozpočtovanie** všetkých príjmových a výdavkových položiek (mimorozpočtové účty)
- (-) **Vykazovanie záväzkov** nemocníc v dlhu

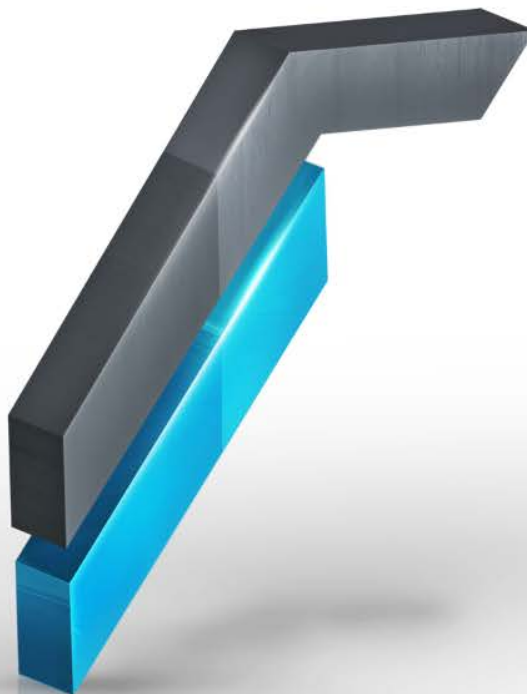
- Zmena udržateľnosti (S2) prostredníctvom troch kanálov:
 - saldo : premieta sa 100 % zmeny salda
 - dlh : premieta sa cca 1,5% zmeny úrovne dlhu
 - opatrenia s dlhodobým vplyvom (žiadne nové v rozpočte)



- Zlepšenie udržateľnosti **oproti roku 2014** (nižšie saldo)
- Kvôli uvoľneniu v roku 2014 je však udržateľnosť mierne **horšia ako v roku 2013** (vyššie saldo)

- Ciele rozpočtu sú mierne ambicióznejšie oproti RVS 2014-2016 a PS2014
- Riziká identifikované RRZ sa v roku 2014 zväčša naplnili; dosiahnutie cieľa bude možné iba v prípade prijatia dodatočných opatrení, ktoré však nie sú zatiaľ špecifikované
- Návrh rozpočtu pre rok 2015 počíta so štandardnými opatreniami, menej s jednorazovými a dočasnými (výnimkou sú príjmy z dividend)
- Ambiciózny predpoklad čerpania EÚ fondov, existujú vážne riziká nevyčerpania veľkej časti z 2. programového obdobia
- Dlh sa stabilizoval pod hranicou 55% HDP aj vďaka použitiu hotovostnej rezervy na zníženie dlhu a príjmov z privatizácie¹⁶

- K dosiahnutiu MTO v roku 2017 bude potrebné v roku 2015-2017 konsolidovať ročným tempom v blízkosti 1 % z HDP
- Riziká v návrhu sú menšie ako minulý rok, ale opakujú sa: samosprávy, zdravotníctvo, presun výdavkov medzi rokmi, príjmy z predaja emisných kvót
- Transparentnosť formálne splnená, nerozpočtujú sa všetky príjmy a výdavky, prestali sa vykazovať záväzky nemocníc v dlhu
- Dlhodobá udržateľnosť by sa mal v roku 2015 zlepšiť, ale bude stále horšia ako v roku 2013



Ďakujeme za pozornosť!



Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia